

Västerås stad
Byggnadsnämnden
Stadshuset
72187 VÄSTERÅS
E-post: byggnadsnamnd@vasteras.se

Remissvar: Granskning FÖP 63 för Erikslund, Västerås

Naturskyddsföreningen i Västerås har tagit del av omarbetade granskningsunderlaget och lämnar nedanstående synpunkter. Föresättningsvis förkortas Naturskyddsföreningen i Västerås enbart som Naturskyddsföreningen.

Bergtäkter.

Naturskyddsföreningen konstaterar att vid beslutet att skicka ut FÖP63 på förnyad granskning så har domslutet angående Swerock AB:s bergtäkt längst i väster vunnit laga kraft i juni 2017 och såvitt vi förstår har även Skanska Industrial Solutions AB (Skanska) bergtäkt nu vunnit laga kraft i februari/ mars 2018.

Inför den muntliga förhandlingen vid Mark- och Miljödomstolen den 12 september så presenterades ett nytt anläggningsarrandeavtal tecknat mellan Västerås stad och Skanska. Ursprungligt sökt täktområdet har bl.a. minskats 50 - 75 m i östra sidan för att Västerleden skall kunna dras motsvarande längre åt väster, detta jämfört med förslaget vid granskningen år 2014. I aktbilaga 74 för M 7189 - 15 (Skanska bergtäkt) står: *Kommunen har därefter, som ett led i den kommunala översiktsplaneringen, planerat för en ny vägsträckning av Västerleden Kommunen har därför justerat det område som kan bli aktuellt för nyttjande för täktverksamhet m.m.* I avtalet finns också en option på bortplockat område som Skanska kan begära få utnyttja om inte Västerås stad senast 2027 beslutat att utnyttja optionsområdet för dragning av Västerleden.

Naturskyddsföreningen konstaterar att genom detta avtal så flyttas gränsen för skyddsområde för groddjur motsvarande längre västerut.

Naturskyddsföreningen har i flera yttranden under målets handläggning vid MMD ställt ett antal frågor angående skyddsområde för groddjur. Flertalet av dessa frågor förblev då obesvarade från Västerås stad, som är den part som har rådighet och ansvar för området utanför den planerade bergtäkten.

Naturskyddsföreningen konstaterar nu att när reviderad FÖP63 släpps för granskning 2018 så blir en del av frågorna besvarade. Vi ser att "utredningsområde" i tidigare version av FÖP63 nu är ersatt med "Skyddsområde", detta enligt 4 § artskyddsförordningen.

Naturskyddsföreningen anser detta är både rimligt och logiskt eftersom Västerås stad var en

tydlig intressent i att båda bergtäkterna skulle etableras, vilket t.ex. klargjordes vid domstolsförhandlingen rörande Skanskas bergtäkt.

Från såväl Swerock som Skanska finns åtaganden att om bergtäkt beviljades så skall bolagen som kompensation enligt 4§ artskyddsförordningen för intrången i groddjursområden anlägga nya lekdammarna norr om brytområdet (Swerock) och öster om brytområdet (Skanska). Lekdammarna skall via nya diken förses med renat pumpvatten från bergtäkterna. Naturskyddsföreningen menar därför att det är logiskt att det sammanhängande gröna området enligt markanvändningskartan på sidan 7 i FÖP63 och sidan 2 i MKB klassas som "Natur/Skyddsområde".

Vidare tolkar vi nya FÖP63 samt kommentarerna i "Utlåtande efter granskning" att skyddsområdet skall utformas och skötas så att det är ett långsiktigt hållbart habitat för groddjuren samt att vattenkvaliteten och vattenförsörjningen till skyddsområdet skall vara långsiktigt gynnsam för groddjuren. T.ex. skall vägvatten ansamlas i täta diken med fördröjningsdammarna och att icke renat vatten från Västerleden och Kofotsgatan skall inte blandas med vatten avsett för vattensalamanderna.

Några kommentarer till "UTLÅTANDE EFTER GRANSKNING", daterad 2018-01-16. Naturskyddsföreningen konstaterar bl.a. att:

1.1 Länsstyrelsen. Svar från Västerås stad:

- Utredningsområde har ersatts med Skyddsområde, detta enligt 4§ artskyddsförordningen.
- Groddjurspassager med fångstarmar kommer att anläggas under Västerleden och Kofotsgatan.
- Förstärkande skyddsåtgärder, såsom anläggande av nya lekvatten skall ske.

1.2 Kollektivtrafikmyndigheten. Svar från Västerås stad:

- Befintlig byggväg mellan IKEA och upplaget för sprängmassor föreslås kunna bli bussgata. Dock behöver påverkan på salamanderpopulationen utredas.
Naturskyddsföreningens kommentar: Under lekperioden på våren bör fordonstrafik på byggvägen mellan IKEA och upplaget för sprängsten i väster "förbjudas t.ex. tiden för skymning t.o.m. gryning för att förhindra att groddjuren körs ihjäl på sin vandring mellan dammarna norr och söder om vägen. Ett alternativ är att utforma säkra passager även för markvägen "byggvägen".
Diket/ dammarna söder om vägen är ju lek område för större vattensalamander. Det bör utredas hur t.ex. grusning och saltning av vägen påverkar vattenkvaliteten.

1.3 VafabMiljö.

- Naturskyddsföreningen anser att VafabMiljö tar upp en mycket viktig fråga nämligen att kopplingen mellan tillväxt och avfallsproduktion måste brytas och vi måste ställa om från nuvarande konsumtionssamhälle mot ett tjänstesamhälle. VafabMiljö konstaterar att genom att fokusera på ökad handel försvåras denna omställning och befäster Västerås som en stad vars invånare konsumerar varor istället för tjänster och upplevelser. VafabMiljö föreslår att det bereds plats för en Kretsloppspark på

Erikslund. Naturskyddsföreningen stödjer fullt ut att detta utredes med prioritet och förhoppningsvis etableras inom de närmaste åren.

2.3. Kultur, idrott och fritidsnämnden

- Anser det är väsentligt att Bruksleden i området även i framtiden får dragning genom naturlig terräng med minimal störning av vägar eller bebyggelse. Naturskyddsföreningen stödjer denna kommentar.

3.1 Naturskyddsföreningen i Västerås.

Naturskyddsföreningen anser att vi till stor del fått uttömmande och godtagbara svar på våra kommentarer.

Beträffande Västerledens dragning så konstaterar vi att den vid miljödomstolen föreslagna lösningen med minskat område för Skankas bergtäkt och införande av ett optionsområde innebär att om Västerleden skall byggas så skall den gå genom optionsområdet.

- Externa köpcentra, miljöpåverkan från trafik. Naturskyddsföreningen är tveksam till att det skall gå att bryta användningen av bilen vid besök på Erikslundsområdet. Restider med buss, eventuellt byte, gratis parkering m.m. gör att bilen blir det huvudsakliga transportmedlet. Detta konstateras också i MKB (sidan 27) där restiden med buss från centrum uppskattas bli c: a 4 ggr längre än med bil.

Kommentarer till FÖP63 och tillhörande MKB.

Bergtäkter och kompensationsåtgärder enligt 4§ artskyddsförordningen.

Såväl Swerock som Skanska har åtagit sig att genomföra kompensationsåtgärder för den påverkan som bergtäkterna har på större vattensalamanders och övriga groddjurs lekområden och levnadsområden. Swerock har åtagit sig att anlägga lekdammar norr om brytområdet och leda renat/ filtrerat pumpvatten till dessa. Skanska har åtagit sig att leda renat/ filtrerat vatten till nya lekdammar öster om brytområdet. I kompensationsåtgärderna ingår även att tillskapa lämpliga övervintringsmöjligheter för groddjuren.

Naturskyddsföreningen ser det därför som en naturlig följd att området benämns skyddsområde enligt 4§ artskyddsförordningen.

Naturskyddsföreningen konstaterar att redogörelsen för större vattensalamander och övriga groddjur är välgjord i FÖP63. Det har gjorts ”årliga” inventeringar av framför allt större vattensalamander och åkergroda men även övriga groddjur är bra återgivet. Insamlade data har också använts för att göra olika analyser för större vattensalamanderns och åkergradans utbredning och livsmiljöer i Erikslundsområdet. I källförteckningen i FÖP63 så redovisas t.ex. till

- PM Bedömning av lokala populationer, habitat och trender för större vattensalamander och åkergroda vid Froby och västra Erikslund, Calluna, Olof Rosenqvist (2016-03-31)
- Habitatnätverksanalys för större vattensalamander i Erikslund, Västerås. 2017-05-23.

Båda dessa analyser har också presenterats inför behandlingen i miljödomstolen.

Rekreation och friluftsliv.

Naturskyddsföreningen anser det viktigt att den nya friluftsleden upp till Bruksleden dras så att man får en så omväxlande natur som möjligt. Det är en relativt lång sträcka och skall

uppmuntra till att ge sig ut i naturen. Kanske bör det utredas om en del av leden kan utformas som en slinga så att man inte behöver gå samma väg fram och tillbaka. Det skulle säkert locka fler människor att använda leden till vardagsrekreation också.

Klimat.

Enligt Västerås stads klimatprogram så skall alla planer ha ett avsnitt där man redogör för påverkan på klimatet och på vilket sätt som planen bidrar till att nå klimatmålen.

I klimatprogram 2017 - 2020 för Västerås stad så har det tydligt deklarerats programmets relation till andra styrande dokument inom kommunen verksamhet. ” *De övergripande klimatmålen beslutade genom detta Klimatprogram ska iakttas av alla andra program och planer i staden. Om hela eller delar av innehållet i ett program eller en plan riskerar att verka i motsatt syfte som Klimatprogrammet ska klimatkonsekvenserna av ett sådant agerande klargöras av den organisation som ansvarar för planen eller programmet.*”

Naturskyddsföreningen saknar en sådan redovisning.

I dag så är de samlade utsläppen per svensk c: a 11 ton CO₂-ekvivalenter när konsumtionen räknas in. Konsumtionens bidrag är c: a 4 ton CO₂ekvivalenter. Enligt Parisavtalet är målet att den globala medeltemperaturen inte skall överskrida 2,0 grader, helst skall den stanna vid 1,5 grader.

Enligt klimatprogrammet för Västerås så skall utsläppen 2040 ha minskat med 85% jämfört med 1990, dvs vara mindre än 2 ton CO₂. På vilket sätt kan verksamheterna och Västerås stad med vidareutveckling av Erikslundsområdet stödja stadens invånare att minska utsläppen och göra det möjligt att nå klimatmålen? För områdena energi, transporter samt konsumtion och levnadsvanor, måste volymökningen minskas.

För Naturskyddsföreningen i Västerås

Med vänlig hälsning

Bengt Jönsson, (ordf.)

070-2904020

Bengt.eb.jonsson@gmail.com